

Natuur- en Vogelwacht
"De Alblasserwaard"

ONZE WAARD

ZOMER 2022 www.nvwa.eu

1969

2022

BESTUUR

Voorzitter	<i>Sjoerd Veerman</i>	Alblasserdam	voorzitter@nvwa.eu
Secretaris	<i>Pieter Bieren</i>	Arkel	secretaris@nvwa.eu
Penningmeester	<i>Sjoerd Swierstra</i>	Bleskensgraaf	penningmeester@nvwa.eu
Bestuurslid	<i>Wim Hoogkamer</i>	Papendrecht	078-6154464
Bestuurslid	<i>Ferry van Jaarsveld</i>	Papendrecht	ferryvanjaarsveld@gmail.com
Bestuurslid	<i>Nel Welschen</i>	Dordrecht	078-6172348
Bestuurslid	<i>Jopie Zwartbol</i>	Alblasserdam	Jzwartbol857@gmail.com

NVWA ONLINE

Website	www.nvwa.eu
Mail	info@nvwa.eu
Twitter	@deNVWA

INLEVERDATA KOPIJ

Herfstnummer	1 september 2022
Winternummer	15 november 2022
Voorjaarsnummer	1 maart 2023
Zomernummer	1 juni 2023

CONTRIBUTIES

Ledenadministratie Elly Hoogkamer
Postbus 171 3350 AD Papendrecht
ledenadministratie@nvwa.eu

IBAN NL60INGB 0001 9974 31	
Volwassenen per kalenderjaar	17,50
Jeugdleden tot 18 jaar	7,50
IVN-lidmaatschap extra	12,00

COLOFON

Secretariaat Postbus 171
3350 AD Papendrecht

IBAN NL85RABO 0113 0630 83
t.n.v. Natuur- en Vogelwacht "De Alblasserwaard"

NATUUR- EN VOGELWACHT "DE ALBLASSERWAARD"

De vereniging is opgericht op 25 november 1969 en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Rotterdam op 5 januari 1979 onder nummer 40321641. Artikelen blijven voor verantwoording van de auteurs. Overname is toegestaan, mits met bronvermelding.

Redactie

Tom Kalkman en Dick Markesteijn, Vacature
redactieonzewaard@nvwa.eu

Opmaak en drukkerij Vanderperk Groep
Oplage 650

Tekening voorkant Kleine karekiet voert jonge
Koekoek
Piet van Meerkerk
Foto achterkant Janny Kleijn

INHOUD ZOMER 2022

3 Van de voorzitter	12 Ontwikkelingen in de Alblasserwaard	19 De vogelwerkgroep is altijd actief
4 Introductie Ferry van Jaarsveld	13 Planten- en insectenwerkgroep	20 Maaibeheer
5 In memoriam	14 Broedvogels	21 De Knotploeg was weer super actief
6 Lezingen tweede helft 2022	16 Verslag Ringgroep Alblasserwaard	23 Activiteiten & werkgroepen
7 Boterbloemen	18 In gesprek met Ferry van Jaarsveld	
8 Tyto in het polderland (deel 2)		
10 Terugblik op het weidevogel-seizoen 2022		

Van de voorzitter

We zijn alweer in de zomer van 2022 aangeland. Er is veel te melden over onze vereniging in de afgelopen maanden. Tijdens de laatstgehouden ledenvergadering is er een nieuw bestuurslid gekozen: Ferry van Jaarsveld. In dit nummer stelt hij zichzelf voor. We zijn blij dat het bestuur versterkt is. Soms lijkt het alsof besturen van een vereniging corvee is en dat je hiervoor wat ouder moet zijn. Dat beeld is niet correct. Besturen is leuk. Je kunt meedenken over de activiteiten die gedaan worden, ideeën delen om zaken te veranderen of juist te behouden. Van alles wordt in het bestuur besproken en vervolgens ook met de werkgroepen en anderen binnen de vereniging. Op dit moment is er geen vacature, maar zoek je een leuke uitdaging, dan kun je je altijd melden bij een bestuurslid om in de (nabije) toekomst mee te mogen doen.

Bestuursleden zetten zich ook in om het streeknatuurcentrum open te houden voor publiek. We zijn op zoek naar een beheerder voor het gebouw. Waarbij de uitdaging is om twee of drie middagen per week het gebouw open te kunnen stellen voor bezoekers.

Openstellen van het centrum is van belang voor de mensen die iets meer willen weten van de natuur in de regio en ook als rustpunt voor mensen die wandelend of fietsend onderweg zijn.

Gewerkt wordt aan het opnieuw starten van de educatieve activiteiten van onze vereniging. Door de coronapandemie zijn de lessen voor scholieren bijna helemaal gestopt. Dat is erg jammer. Het bijbrengen van liefde voor de natuur, wat leeft en beweegt en ook de schoonheid van flora en fauna is een kernactiviteit van de Natuur en Vogelwacht. Het is van groot belang dat dit vanaf jonge leeftijd aandacht krijgt en zichtbaar en tastbaar wordt gemaakt. Het zal een onmisbare aanvulling zijn op het scrollen op schermmpjes, wat kinderen vanaf hun eerste levensjaren doen.

Gelukkig is sinds kort onze website nvwa.eu weer in de lucht. Het laatste jaar hadden we met digitale tegenslag te maken. De site was verouderd en de techniek achter de website nog meer. Gelukkig heeft een groep mensen onder leiding van Jacques Verhagen en Tom Kalkman in samenwerking met Arjan van Rees veel werk verzet om het digitale uithangbord van de vereniging nuttig en praktisch te maken. Kijk voor het laatste nieuws op www.nvwa.eu. Daar vind je het nieuws over de Alblasserwaard dat van belang is voor onze leden. Dank aan allen die hebben meegedacht.

In maart van dit jaar mochten we naar de stembus om nieuwe gemeentebestuurders te kiezen. De samenstel-

ling van de gemeenteraden is gewijzigd en daardoor zijn er ook nieuwe dagelijks bestuurders, wethouders gekomen. We feliciteren de gekozen wethouders van Alblasserdam, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden, Papendrecht en Sliedrecht en we spreken de wens uit dat zij zich blijvend inzetten voor een open en groen gebied. Met ruimte voor mens en dier met een bloeiende flora en fauna en voldoende water. Weet dat natuur belangrijk is voor de mentale en lichamelijke gezondheid en dat natuurlijke landschappen mooi zijn. Natuur is daarmee een urgent maatschappelijk onderwerp. We nodigen alle gemeentebestuurders uit om met het college ook eens in het streeknatuurcentrum te vergaderen. Jullie zijn van harte welkom.

In deze eeuw is meer dan ooit, het beeld (image) van iets belangrijk. Als het gaat over de beeldvorming van Vogelaars: dat zijn toch alleen maar oudere mannen met baarden in groene jassen? Wij weten wel beter! Dit voorjaar verscheen een boekje: *Vogelaars, (nooit) uitgevogeld* bij KNNV Uitgeverij. In dat boekje wordt dit beeld door Debby Doodeman geactualiseerd. Wat blijkt: er is een grote diversiteit. Mannen, vrouwen, jongeren - allerlei soorten vogelaars. Liefst de helft van de ondervraagde vogelaars bleek zich al vóór de zestiende verjaardag tot de hobby te hebben bekeerd. De schrijfster houdt het in het dagblad Trouw voor haarzelf op een filosofische verklaring. Ze citeert de Britse bioloog en natuurfilmer David Attenborough: 'Ik ken geen kind dat niet gefascineerd is door de natuur'. 'Mogelijk worden we allemaal als natuurliefhebber annex vogelaar geboren', stelt de schrijfster, 'maar raken velen in de loop der tijd die interesse kwijt.' Dat laatste is een drijfveer om lid te zijn van een vereniging zoals de onze, om de moed er in te houden.

Tot slot wil ik nog een ander feitje met u delen "Nederlanders vinden hun pensioen belangrijker dan de (zorgwekkende) staat van de natuur. Dat blijkt uit een onderzoek door Motivaction op verzoek van het ministerie van LNV. Aanleiding was het vorig jaar door rijk en provincies in gang gezette Programma Natuur. Hoewel er onder Nederlanders grote overeenstemming over bestaat dat natuur belangrijk is voor de psychische en lichamelijke gezondheid en dat natuurlijke landschappen mooi zijn, beleven zij de natuur nauwelijks als urgent maatschappelijk issue. Onderzoekers adviseren een meer op emotie gerichte aanpak om thema's als biodiversiteit en stikstofvermindering over het voetlicht te krijgen.

Een opdracht die we als vereniging zeker moeten invullen. Een goede zomerperiode toegewenst. Wees zuinig op natuur en landschap!

Sjoerd Veerman, voorzitter NVWA

Ik ben Ferry van Jaarsveld (28), geboren in Rotterdam

Midden in de stad is er volgens vele mensen maar weinig groen te ontdekken maar toch ben ik - toen ik 7 jaar werd - begonnen met het kijken naar vogels. Ik begon met vogelgidsen en een goedkope(re) verrekijker. Er is dan in de stad meer dan genoeg groen en natuur te vinden. En al snel wist ik dat ik wel iets wilde gaan doen met of voor natuur. Nadat ik klaar was op de land- en tuinbouwschool heb ik nog een paar jaar diervverzorging gedaan waarna ik heb gewerkt als medewerker bij de vogelopvang in Rotterdam (vogelklas Karel Schot) Hier na ben ik gaan studeren in Delft en heb ik de opleiding Landscape and Environmentmanagement gedaan.

In 2017 ben ik toevallig bij de egelopvang in Papendrecht terecht gekomen als beheerder. De opvang ving toen 500 egels op, maar is sterk gegroeid en heeft het afgelopen jaar ruim 1200 egels opgevangen. Het is daarmee de grootste opvang van Nederland. In de tussentijd ben ik nog vrijwilliger gebleven bij de vogelopvang en ben ik junior honorair conservator geweest in het natuurhistorisch museum in Rotterdam. Ik zorgde er daar samen met een team dan voor dat er nieuwe stukken (zo noemen we de dode dieren die na het opzetten in de collectie komen) het museum inkomen. Ik ben dus graag bezig met dode maar ook met levende dieren.

Maar van het een komt het ander. Jopie Zwartbol is een vrijwilliger bij de egelopvang in Papendrecht en via haar ben ik eigenlijk het bestuur van de NVWA ingerold. Ik woon nu sinds 2,5 jaar in Papendrecht en het moest natuurlijk wel wennen als je vanuit de grote stad ineens in een 'dorp' (sorry) woont. In de grote stad is het toch altijd lastig om iets bij te dragen aan de natuur en om zoveel mogelijk mensen mee te krijgen. Maar in een dorp moest mij dat wel lukken (dacht ik) al is toch lastiger dan ik dacht. Maar door bij de NVWA bij het bestuur in te treden, hoop ik aan mensen te laten zien dat je lokaal ook een organisatie hebt die zich inzet voor natuur en duurzaamheid. Ook wil ik graag laten zien dat natuur en duurzaamheid niet alleen iets is voor oudere mensen (want we denken al snel aan oude mensen met geitenwollen sokken en een verrekijker) maar juist ook voor jongeren. Ook al hebben zij er nog weinig of geen verstand van. Natuur is tenslotte hun toekomst en we weten dat vooral ook velen van hen heel gemotiveerd zijn.

Mijn eerste doel is dat het StreekNatuurCentrum na de corona weer goed gaat lopen, dus echt een centrum wordt waar mensen komen om alles te leren over natuur in de Alblasserwaard en duurzaamheid. En waar alle werkgroepen in de vereniging hun bijdrage aan leveren. Ik zal als bestuurslid dan ook graag in contact willen

komen met alle werkgroepen die de vereniging rijk is. Ik ontmoet graag iedereen en wil eens met hen meelopen om te zien hoe iedereen zijn kijk heeft op de vereniging en op hun werkgroep. Ook zal ik als bestuurslid Jacques ondersteunen met de planologie in onze regio. Er is dus voor mij nog veel werk aan de winkel en wil me graag inzetten voor de toekomst van onze vereniging.

Ik hoop jullie snel te ontmoeten. Wil je contact met mij hebben over punten die spelen in de vereniging, mail dan naar ferryvanjaarsveld@gmail.com.

Graag tot snel
Ferry van Jaarsveld

Openingstijden Streeknatuurcentrum

Door omstandigheden is het Streeknatuurcentrum voorlopig uitsluitend geopend op zaterdagmiddagen van 13:00 – 17:00 uur.

Het bestuur

In Memoriam

tekst Leen den Ouden

Helaas is Pieter Slot 1953-2022 overleden.

Voor al de oudere IVN-ers binnen de NVWA zullen hem nog kennen.

Hij was in mijn jonge leven een drijfveer van het IVN Dordrecht.

Onderwijzer in Papendrecht, altijd met een brede glimlach.

Ik en anderen van ons hebben onder zijn leiding, de IVN gidsencursus in Dordrecht gedaan.

Er werden door hem vaak geintjes uitgehaald. Zo waren we eens bloeiwijzen en vruchten in een park van Dordrecht aan het zoeken en te determineren.

Wij heel serieus, kwamen bij een witte vrucht, wat is dat nou? We kwamen er niet uit. Maar wat bleek, het was een mooie imitatie gemaakt vanwol.

Pieter had de grootste lol!

Na het slagen voor het IVN diploma, met hulp van onze Truus Snijders, zou een paddenstoelen-excursie worden gegeven in Dordrecht.

We waren met 4 gidsen bij elkaar waarvan 2 specialisten. We liepen de wandeling om te kijken wat er te vinden was.

Ik dacht, ik loop wel met een groepje mee, maar dat ging niet door. Er stonden 120 mensen te wachten op het startpunt.

Dus we moesten allemaal een groep pakken. Ik had gelukkig wel een inleiding voorbereid, daarna zijn we gaan kijken naar kleuren en vormen.

De kinderen vonden het een prachtige wandeling.

Tijdens een vroege vogelwandeling in de Biesbosch ben ik hem en Tonny een paar keer tegengekomen, altijd met een aantal natuurmensen die geïnteresseerd waren.

Ik heb nog een stukje van Dordt Centraal uit 2014 teruggevonden. Over een wandeling van het IVN, waarin hij uitlegde hoe je vlinders moet vangen.

Ja dat is Pieter Slot ten voeten uit! Tonny, je zal het nu alleen moeten doen.

*Zonsopkomst Wijngaarden
(foto Bastiaan van de Wetering)*

Lezingen tweede helft 2022 in het Streeknatuurcentrum van de Natuur- en vogelwacht Alblasserwaard.

Jopie Zwartbol

Streeknatuurcentrum NVWA: Matenaweg 1, 3356 LS Papendrecht
Aanvang lezingen 19.45 uur, Inloop vanaf 19.30 uur. Toegangsprijs is 2,50 euro

Na de zomer staan er voor de maanden september, oktober en november de volgende lezingen gepland.

Donderdag 15 september 2022:

Ferry van Jaarsveld

Titel: alles wat u over egels wilde weten.

Ferry is beheerder van de egelopvang in Papendrecht en heeft veel kennis van egels en kan daar op deze avond veel over vertellen en laten zien.

kennen. Wilde planten zijn niet alleen mooi, maar ook verrassend leuk, vaak helend en soms heel lekker. Hoe **herken** je de plant in het veld; wat zijn de typische kenmerken? Welke interessante feiten zijn er (door de eeuwen heen) bekend over de plant, dus de **weetjes**. Heeft de plant **geneeskracht** en is dit verklaarbaar? Zijn er delen van de plant **eetbaar** en kun je er dan iets lekkers van maken?

In februari 2022 verscheen het boek **Biesboschflora** van zijn hand.

Donderdag 27 november 2022

Niels de Zwarte

Titel: vleermuizen: mysterieus en interessant

Niels de Zwarte is ecooloog bij het Stadsbureau Rotterdam, onderdeel van het Natuurhistorisch museum in Rotterdam. Als ecooloog zet hij zich in voor meer natuur in en om de stad, ook in de havens van Rotterdam. Niels heeft speciaal kennis van vleermuizen, hij was oud-voorzitter van de vleermuiswerkgroep Nederland. Het wordt ongetwijfeld een boeiende, leerzame avond.

Donderdag 20 oktober 2022:

Pieter Schook

Titel: de PRACHT en KRACHT van wilde planten

Pieter Schook vertelt over planten die hij als natuur- en schoolgids in de Hollandse Biesbosch heeft leren

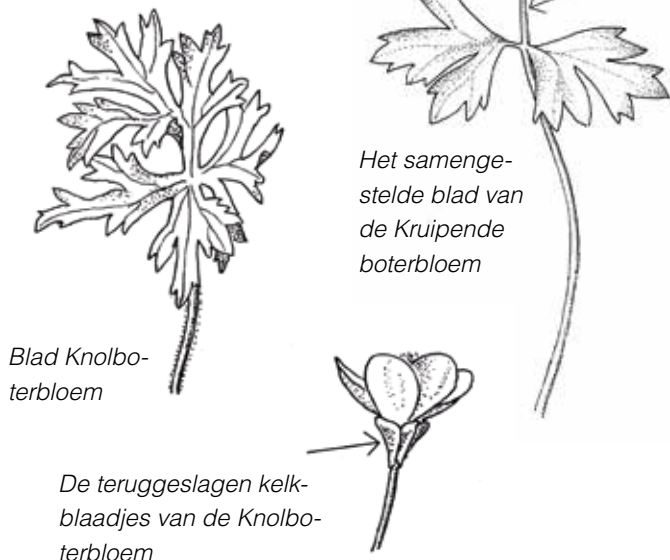
Coördinatie lezingen: Jopie Zwartbol

Boterbloemen

tekst en tekeningen Bram van Vliet

Geel van de Boterbloemen zien de meeste weilanden tegenwoordig niet meer, maar gelukkig zijn Boterbloemen nog heel algemeen. Hoewel..., de ene Boterbloem is de andere niet. In de Alblasserwaard kun je acht verschillende soorten tegenkomen. In volgorde van algemeen naar zeldzaam zijn dat:

- Scherpe boterbloem / Kruipende boterbloem
- Blaartrekkende boterbloem
- Knolboterbloem
- Egelboterbloem
- Gulden boterbloem
- Grote boterbloem
- Behaarde boterbloem

Hoe houd je ze uit elkaar?

De Scherpe boterbloem is hoger dan de Kruipende en de Kruipende maakt lange uitlopers, die wortelen op de knopen. De Scherpe heeft enkelvoudige bladeren, de bladeren van de Kruipende zijn samengesteld, dat wil zeggen dat een blad uit drie blaadjes bestaat, waarbij het middelste blaadje het langste steeltje heeft.

De Knolboterbloem lijkt veel op Kruipende. Maar als je even onder de bloem kijkt, zie je dat kelkbladeren terug geklapt zijn tegen de bloemsteel.

Bij de Gulden boterbloem zijn heel vaak de vijf kroonblaadjes niet volledig ontwikkeld.

Bij de Blaartrekkende boterbloem zijn, net als bij de Knolboterbloem de kelkbladeren terug geklapt tegen de bloemsteel, verder zijn de bloemen hooguit 1 cm groot. De Egelboterbloem zou je een verkleinde uitgave van de Grote boterbloem kunnen noemen. Beide hebben onge-

deelde bladeren.

De kans dat je de Behaarde boterbloem vindt, is in de Alblasserwaard bijzonder klein.

Waar groeien ze?

- De Scherpe en de Kruipende boterbloem eigenlijk overal.
- De Blaartrekkende boterbloem in oevers van sloten, vaak op kale plekkjes, waar hij zich als pionier makkelijk kan vestigen. Ook op vochtige, voedselrijke dicht geslechte grond.
- De Knolboterbloem vooral op dijken, dus aan de randen van de Waard.
- De Egel- en de Grote boterbloem aan oevers van sloten en ook wel bij grotere wateren.
- De Gulden boterbloem in de buurt van oevers, maar ook wel op dijken.
- De Behaarde boterbloem heb ik slechts eenmaal gevonden in Hoog Dalem bij Gorinchem.

De Gulden en de Grote boterbloem zijn zeldzaam. Ze worden beiden in minder dan tien blokken van een vierkante kilometer aangetroffen.

De meeste namen van de boterbloemen verwijzen naar een bepaalde eigenschap. Bij de Scherpe boterbloem is dat niet de vorm, maar de smaak: hij heeft een scherpe smaak en is giftig. Vee mijdt daarom boterbloemen. Eenmaal gedroogd in het hooi is de giftigheid verdwenen en geeft dus geen problemen meer.

De Blaartrekkende boterbloem heeft zijn naam te danken aan het sap dat ontstekingen kan veroorzaken. De Ecologische flora meldt dat de wetenschappelijke naam *Ranunculus sceleratus* vertaald kan worden met Boevenboterbloem. Bedelaars smeerden hun huid in met het sap, waardoor ontstekingen op de huid ontstonden die het medelijden van mensen moesten opwekken.

De herkomst van de naam Egelboterbloem heb ik niet kunnen achterhalen, maar ik vermoed dat het te maken heeft met de vruchten, die lijken wel wat op opgerolde egeltjes.

U merkt, aan boterbloemen is heel wat te beleven. Let er maar eens op.

Scherpe boterbloem

Tyto in het polderland (deel 2)

tekst en foto's Pieter Klootsema

In het voorjaarsnummer van Onze Waard stond het eerste deel van de geschiedenis van de Kerkuilen in de Alblasserwaard, verteld vanuit de positie van Tyto. In dit tweede deel gaat Pieter Klootsema verder in op de ontwikkelingen van de Kerkuil en het ringen.

Wat Tyto Alba al vertelde liep het aantal geringde Kerkuilen na 2007 verder op, want 19 pullen konden we voorzien van een ringetje en 2008 was weer een uitschieter naar boven toen we 44 pullen konden meten, wegen en van een ring voorzien. Na deze uitschieter bleven tot 2014 de aantallen hangen omtrent de 50 exemplaren, maar in het goede muizenjaar 2014 vlogen we door het getal 100 en kwamen uit op 124 geplaatste ringen.

Kerkuil Kooi

Werk aan de winkel dus. In de jaren 2015 t/m 2018 bleven de aantallen hangen op 65 t/m 76 stuks, maar 2019 was weer een prima muizenjaar en bereikten we het record tot nu toe van 177 geringde kerkuilen (zie de grafiek). De laatste twee jaar zien we dat het aantal weer naar het niveau van voor het uitstekende jaar 2019 daalde met respectievelijk 64 en 71 exemplaren.

Vanaf 1999 zijn er in de Alblasserwaard dus ongeveer 940 Kerkuilen geringd en zijn er al wat feitjes uit het archief te halen. Bijvoorbeeld wat zijn er tot nu toe aan terugmeldingen van al dat gering gekomen. De eerste terugmelding opgenomen in het archief van een Kerkuil is van nummer 5057243. Deze geringde Kerkuil in Goudriaan op 27 jul 2004 is in slechte conditie dood ge-

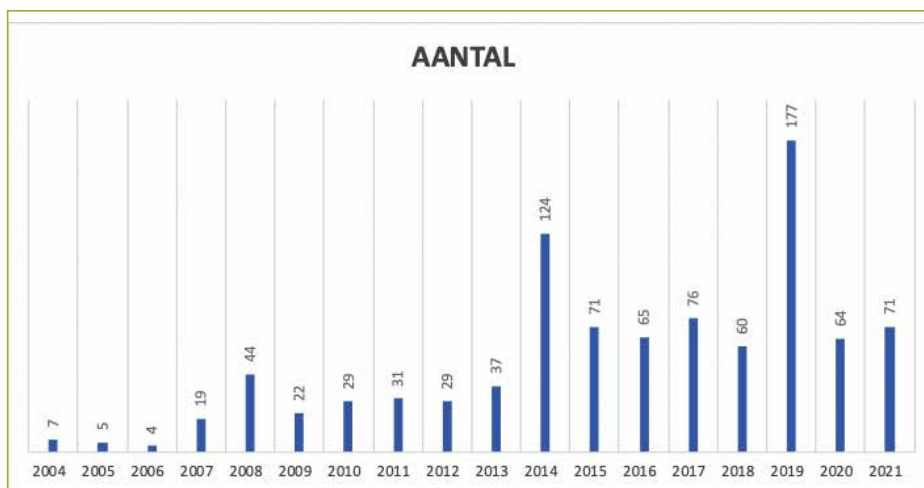
vonden in Gassel NB op 18 feb 2009; deze vier-jarige is waarschijnlijk door voedsel gebrek in omgekomen. Dit is één van de 69 terugmeldingen waarvan het om een omgekomen vogel gaat. De doodsoorzaak is divers, vaak is het verkeer hier debet aan. Bij 18 gevallen werd dit als reden opgegeven, maar dit zal zeker hoger liggen, omdat vaak de doodsoorzaak niet is vermeld. Uit

Kerkuilronde bij van Tuyl in 2014

deze terugmeldingen is ook af te lezen dat de meeste kerkuilen de Alblasserwaard verlaten en in heel Nederland opduiken. Zo was er een terugmelding in 2010 van een Kerkuil die dood was gevonden als verkeerslachtoffer in Onstwedde Groningen maar ook uit andere windstreken komen terugmeldingen. Gelukkig komen er ook terugmeldingen van gezonde vogels en 59 hiervan waren teruggevonden in een andere plaats dan waar ze waren geringd en vaak buiten de Alblasserwaard. Ook een leuke waarneming was in 2015 toen we in Giesenburg een Kerkuil met een ring vonden uit België waar deze in Vilvoorde was geringd. Toch verlaten niet alle Kerkuilen onze Waard, want b.v. Kerkuil met ring 5062071 en geringd in 2009 in Goudriaan kregen we driemaal in handen bij de zelfde nestkast. Op 15 maart 2013 kreeg deze ongeluksvogel dan toch te maken met een aanrijding waarbij hij/zij het leven liet. Behalve verkeer kunnen ook hoge zomerse temperaturen nadelig zijn voor het broedseizoen, zoals 2019 liet zien. Want

2019 leverde dan wel een groot aantal jongen op, maar ook 16 volgroeide jongen kwamen om in hun nestkast door de hitte van dat jaar en ook dit was een record, al is het wel een trieste. Door het coronavirus waren de laatste twee jaar wat problematisch, omdat we niet met alleman de controles konden uitvoeren en daarom wellicht enkele kasten niet hebben gecontroleerd. Gelukkig lijkt de pandemie op zijn einde te lopen zodat we dit jaar weer voor een nieuw record kunnen gaan. Als laatste wapenfeit wil ik nog vermelden dat vanaf vorig jaar alle nestenkasten waarin zich een Kerkuilenvaar bevond, opgenomen zijn in het Digitale Nestkast-project van de SOVON zodat alle gegevens in de landelijke databank staan.

Natuurlijk kunnen wij niet zonder alle eigenaren die hun erf en schuren beschikbaar stellen waar we dit beschermingswerk aan de Kerkuil uitvoeren. Daarom wil ik al deze mensen hier bedanken en hoop het aankomend seizoen weer op een positief resultaat op hun erf.

Foto Leo Brons
Een volle nestkast

Terugblik op het weidevogelseizoen 2022

tekst en foto's André Hornstra

Grutto in een plasdras

Het weidevogelseizoen zit er inmiddels al weer bijna op. Nog een paar weken en dan zul je bijna geen weidevogel meer aantreffen in de weilanden.

Het is dus tijd om terug te kijken op het weidevogel seizoen 2022.

De kieviten leken vroeg van start te gaan dit jaar. In de week van maandag 21 februari tot vrijdag 25 februari werden de eerste territoriale en buitelandse kieviten al waargenomen in de Alblasserwaard. Tel daar normaliter zo'n 14 dagen bij op en de eerste legfels zijn aanstaande. Dan moet het weer wel een klein beetje mee zitten. Dat was niet helemaal het geval. Waar februari nogal stormachtig en heel erg nat verliep, werden we in maart getraakteerd op zonnig en droog weer. Eind februari keek ik naar een paar extreem natte percelen maïs en dacht dat het nog lang zou duren voordat we daar als weidewachters normaal op zouden kunnen lopen om de nesten te markeren. Tegelijkertijd geen nood want als wij er nog niet op kunnen dan kunnen de boeren en loonbedrijven er met de zware machines ook niet terecht en zitten de kieviten voorlopig veilig. De wind draaide naar het oosten en we kregen we vanaf 26 februari tot eind maart met droog en zonnig weer te maken. Met de oostenwind droogden de maïspelden heel snel op. Twee à drie weken later zaten er al weer scheurtjes in de grond door de droogte. De Kievit houdt wel van druilerige dagen. Het zorgt voor nattigheid en voedsel. Er is veel voedsel nodig om de eieren te kunnen produceren. Af

en toe druilerig, overdag een graad of 12 en in de nacht geen nachtvorst meer; dan is de kievit in zijn element. "Dan rollen de eieren zo de kont uit", zo zei mijn pake (opa) vroeger altijd.

Begin maart hebben we best nog veel nachten gehad met lichte nachtvorst. Gecombineerd met de droge oostenwind leverde dit schraal weer op. De Kievit dacht er het zijne of hare van en stelde het leggen van eieren uit. Een heel vroeg nestje zat er niet meer in.

Maar de droge maand maart zorgde er voor dat de speciaal voor weidevogels aangelegde plasdrasgebieden uitstekend werden benut door de weidevogels (zie foto). Door weidevogelminnende boeren zijn in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden ca. 120 plasdrasgebieden gecreëerd.

Het eerste kievitsei van Nederland werd op 9 maart gevonden (Overijssel) en het eerste kievitsei van Zuid-Holland op 14 maart.

Het was wachten op de eerste vrijwilliger die het eerste kievitnest van de Alblasserwaard zou vinden. Dat moment is nooit gekomen. Boerendochter Suze Eijkelen-

boom was alle vrijwilligers te slim af. Op 15 maart kwam het bericht binnen dat zij samen met haar broertje Luuk het eerste kievitse van de Alblasserwaard had gevonden. Bij Oud Alblas op een maïsakker van haar vader en moeder. Suze had in het weekend van 12/13 maart al opgemerkt dat de kieviten er zeer actief waren. Ze vond al veel lege kievitsnesten. Ze besloot op dinsdag 15 maart na schooltijd haar geluk te beproeven. Het was al snel raak. In een van de eerder gevonden lege kievitsnesten lag nu wel een kievitse. Het bleek om het eerste kievitse van de Alblasserwaard te gaan. Uiteraard hebben we Suze in het zonnetje gezet met de uitreiking van een oorkonde en het aanbieden van het prachtige Grutto-boek van Astrid Kant en Otto Plantinga.

Suze met haar oorkonde

Suze en haar broertje Luuk hebben zich inmiddels aangesloten bij de weidevogelwerkgroep en daar zijn wij heel erg bij mee. Het is fantastisch dat jonge enthousiaste weidevogelliefhebbers onze werkgroep komen versterken.

Op 17 maart kreeg Jan Verschoor de schrik van zijn leven. Hij vond als eerste weidevogelvrijwilliger een kievitse. Jan kon het niet geloven! Jan wilde zijn vondst direct melden maar kwam tot de ontdekking dat hij zijn mobiele telefoon thuis had gelaten. Jan vertelde boer

Nico van der Ham van zijn vondst en is daarna als een hazenwindhond naar huis gerend. Op zoek naar zijn mobiele telefoon. Gelukkig kent dit verhaal een goed einde. In de tussentijd had zich niemand anders gemeld met een vondst dus de eeuwige roem kon Jan niet meer worden ontnomen.

Op 26 maart liet vrijwilliger Florius Sprangers weten het eerste Gruttonest te hebben gevonden. Een hele vroege vondst!

Dat het eerste Scholekster nest wordt gevonden door de Scholekster-experts Teuni en Hennie Roest beginnen we al bijna normaal te vinden. Op de oorkonde hoeft vaak alleen de datum maar veranderd te worden, de namen kunnen blijven staan. Zo niet dit jaar. Op 8 april was onze nieuwe vrijwilliger Jacqueline Brandenburg met Jan Andeweg op pad en vond het eerste Scholekster nest bij Meerkerk in de provincie Utrecht. Het bleek ook het eerste Scholekster nest van de provincie Utrecht te zijn. Op 11 april vonden Teuni en Hennie Roest hun eerste Scholekster nest. Hoewel niet het eerste nest van onze werkgroep bleek het toch nog de eerste melding van Zuid Holland te zijn.

Op 15 april vond Niels Korevaar samen met zijn broer Dennis en zus Femke het eerste Tureluurnest. Wat de zoekmiddag extra bijzonder maakte, was dat er ook nog 19 nieuwe Gruttonesten werden gevonden. Bijzonder knap!

Er werd her en der al vroeg gemaaid in de polder. Net in de cruciale ei-leg fase van de Grutto werd er op diverse plekken rond 10, 11, 12 april al gemaaid. Dat is extra lastig. Zolang een Grutto nog geen legsel van 4 eieren heeft broedt de Grutto niet. Een Grutto met een nest van 1, 2 of 3 eieren vliegt dus ook zelden van het nest. Het maakt het lokaliseren van onvolledige Gruttonesten in het lange gras extra moeilijk. Ik schat in dat het met het maaien in die fase af en toe niet helemaal goed is gegaan.

Gelukkig zijn hierna alsnog veel Grutto's (opnieuw) aan de leg gegaan.

Het is nog te vroeg voor conclusies. De database dient voor een deel nog te worden gevuld en te worden geanalyseerd. Als de voortekenen niet bedriegen dan lijkt het er op dat we dit jaar wat minder nesten hebben gemarkeerd dan vorig jaar. We wachten even af.

Ik hoop hier in het herfstnummer op terug te kunnen komen. Eerst gaan we bijkomen en hopelijk van een mooie zomer genieten.

André Hornstra

Ontwikkelingen in de Alblasserwaard

tekst en afbeeldingen Jacques Verhagen

Ik heb al eerder iets verteld over de energietransitie in de Alblasserwaard. In de Alblasserwaard zijn er twee RES (Regionale Energietransitie Regio) regio's, namelijk de RES Alblasserwaard bestaande uit de gemeenten Molenlanden en Gorinchem en de RES Drechtsteden waar de gemeenten Alblasterdam, Papendrecht, Sliedrecht en Hardinxveld-Giessendam een onderdeel van zijn.

De RES Alblasserwaard richt zich op de energietransitie bij woningen, zoals energiebesparing, zonne-energie op daken en warmtepompen en voor de energievoorziening op de toepassing van Windenergie. De gemeente Gorinchem wil inzetten op de ontwikkeling van windturbines bij het natuurgebied "De Avelingen", wat te koste gaat van de natuurkwaliteit van dat gebied. Molenlanden onderzoekt nu de mogelijkheid van kleine windturbines bij boerderijen en bedrijven. Langs ruilverkavelingswegen worden nu al windturbines toegestaan met een as-hoogte van 15 m.

De vraag bij de kleine windturbines is: "Wordt er per locatie onderzoek verricht naar erfvogels, weidevogels en vleermuizen en hoe hoog worden deze turbines in de toekomst?" Bij een bedrijventerrein levert een windturbine met een as-hoogte van 15 m geen energie. Wij volgen dit op de voet en praten mee vanuit het Gebiedsplatform Alblasserwaard Vijfheerenlanden waarin onze vereniging vertegenwoordigd is.

De RES Drechtsteden wil ten noorden van de Betuwe-route, de mogelijkheid van zonneparken op weilanden onderzoeken. Gezien vanuit het huidige veenweide landschap, is de Natuur- en Vogelwacht geen voorstander van zonneparken in onze regio. Maar net als bij windturbines moet je wel in gesprek blijven. Dordrecht heeft in april een dag georganiseerd voor verkenning van de mogelijkheden van zonneparken in het Drechtsteden-deel van de Alblasserwaard, ten noorden van de Betuweroute. Wij waren daarbij uitgenodigd. Er was een breed scala aan genodigden, zoals de energietoepassing uit Dordrecht, ontwikkelaars van zonneparken, Stichting Het Groen Hart, ambtenaren van de Gemeenten, Provincie Zuid-Holland, de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland en de Natuur- en Vogelwacht "De Alblasserwaard".

Naast een bezoek aan allerlei mogelijk locaties, was er in de middag een discussiemoment in ons Streeknatuurcentrum over de randvoorwaarden en wensen.

Wij hebben in een presentatie, vanuit het oogpunt van landschap en behoud van biodiversiteit, de voorwaarden aangegeven waaraan een weiland met zonnepanelen in ons gebied moet voldoen. De Universiteit van Wageningen heeft ons hiervoor informatie verstrekt.

Hieronder vinden jullie de voorwaarden die wij aan zonneparken in de Alblasserwaard stellen.

De Alblasserwaard kent een slagenlandschap, wat betekent dat de sloten evenwijdig in dezelfde richting lopen. De afstand tussen de sloten is 40 tot 50m. (zie figuur 1).

figuur 1 Slagenlandschap bron: Kadaster

Uit onderzoek blijkt dat zonnepanelen in oost-west richting (in de vorm van een tentdak) de grond dusdanig afdekken, dat er geen regen meer op de bodem valt (zie figuur 2).

figuur 2 Oost-West oriëntatie bron: Provincie Zuid-Holland

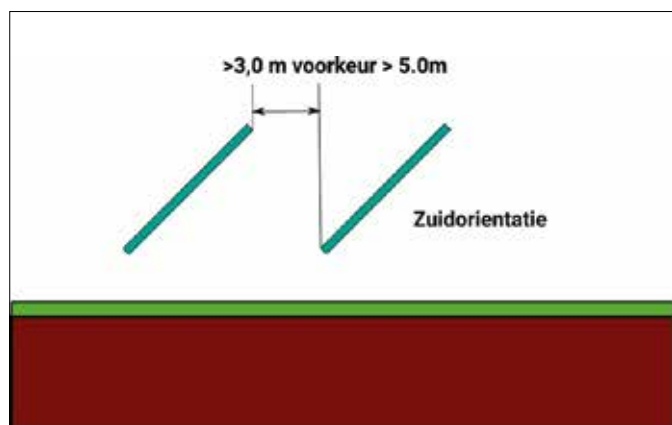
Na een periode van 10 jaren is de grond eronder zonder meer niet meer bruikbaar voor landbouw of natuur.

De zonnepanelen moeten daarom in een zuid richting geplaatst worden. Een tentdak is dan niet zinvol omdat op een zonnepaneel gericht op het noorden, nagenoeg geen direct zonlicht valt.

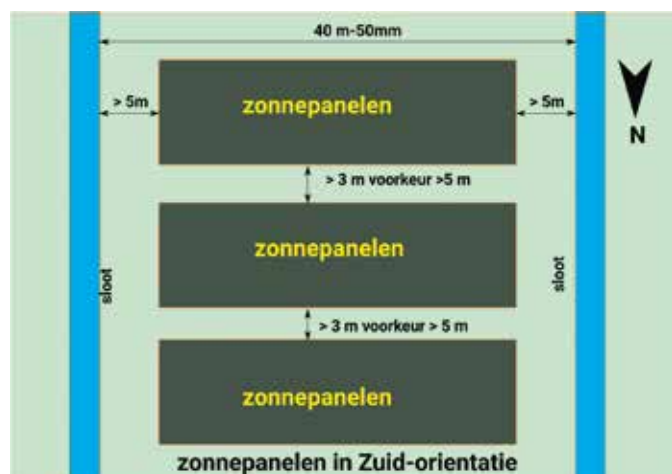
Om te kunnen maaien moeten de zonnepanelen op voldoende afstand van elkaar staan (bij voorkeur meer dan 5m).

Langs de sloten moet een strook van ca 5 m vrij gehouden worden voor onderhoud aan de sloten en voor het maaien.

Vanuit deze voorwaarden krijgen de zonnestraten (aaneengesloten zonnepanelen) een lengte tussen de 30 en 40m (zie figuren 3 en 4)

figuur 3 afstand tussen de zonnestraten

Figuur 4 voorwaarden oriëntatie en afmetingen zonneparken in de Alblasserwaard

De initiatiefnemers voor deze zonneparken moeten nu zelf vaststellen of dit financieel haalbaar is.

Planten- en Insectenwerkgroep

Coördinator: Bram van Vliet,
acvanvliet@hetnet.nl

Wekelijks, op woensdagavond zijn leden van de PIWG in de Alblasserwaard te vinden om een kilometerhok te inventariseren.

Wie een keer mee wil kan informatie opvragen bij de coördinator over tijd en plaats.

Voor de komende maanden zijn de volgende excursies gepland. De details moeten nog ingevuld worden. Vraag er naar op het aangegeven emailadres.

Zaterdag 16 juli 2022: een excursie waarbij we op zoek gaan naar de Grote vuurvlieder. De Grote vuurvlieder is een in Nederland endemische ondersoort. Dat wil zeggen dat deze ondersoort alleen in Nederland voorkomt. Vertrek om 8.00 uur. In formatie en opgeven bij Leo van Beest, lhvanbeest@gmail.com

Zaterdag 13 augustus: excursie naar een duin gebied. Vertrek om 8.00 uur. Informatie en opgeven bij de coördinator (zie boven).

Zaterdag 3 september gaan we op zoek naar de flora van zilte gebieden in de omgeving van Wissenkerke in Zeeland. Vertrek om 8.00 uur. Informatie en opgeven bij de coördinator.

Woensdag 14 september is de najaarsbijeenkomst om 19.30 uur in het Streeknatuurcentrum. Hier wordt teruggekeken op het afgelopen seizoen en worden plannen gemaakt voor de komende maanden.

Broedvogels in Natura 2000-gebied Boezems Kinderdijk

tekst en foto's Bastiaan van de Wetering

Het Natura 2000-gebied 'Boezems Kinderdijk' is één van de vier Natura 2000-gebieden in de Alblasserwaard. Binnen een Natura 2000-gebied worden verschillende habitattypen, habitatsoorten of vogelsoorten aangewezen, met een doelstelling. In die doelstelling wordt vastgelegd dat minimaal een bepaalde oppervlakte van een habitatype of een aantal habitatsoorten of vogels behaald moet worden. Binnen de Boezems Kinderdijk zijn alleen vogelsoorten aangewezen met een doelstelling. In de tabel staat een overzicht welke soorten dit zijn.

Broedvogels	Doelstelling
Purperreiger	75 broedparen
Porseleinhoen	1 broedpaar
Snor	9 broedpaar
Zwarte stern	40 broedpaar
Niet-broedvogels	
Smient	3700 exemplaren
Krakeend	90 exemplaren
Slobeend	30 exemplaren

De vogelwerkgroep van de Natuur- en Vogelwacht telt sinds 1994 de Boezems Kinderdijk in opdracht van het Waterschap Rivierenland en de Provincie Zuid-Holland. Het gebied is altijd opgedeeld geweest in twee telgebieden, de Hoge Boezem van de Overwaard en de Lage Boezem van de Nederwaard. Sinds 2018 is daar, na de aanleg van een nieuw rietmoeras, een derde telgebied bijgekomen om de ontwikkelingen in het nieuwe rietmoeras te kunnen volgen aan de hand van de vogelstand.

In de laatste twee decennia is er veel in de Boezems veranderd. Met name in de Overwaard is sprake van het afkalven van rietlanden, de toename van struweel en troebel en sulfatrijk water in combinatie met hoge dichtheden van de Grauwe gans.

Grauwe gans

Deze soort broedt met 800-1500 paar per jaar in de rietlanden die vrijwel onbereikbaar zijn voor predatoren. Ze vreten opkomend riet af en maken met de duizenden ganzenpootjes, paadjes door het riet waardoor de bodemkwaliteit verslechtert. Dit veroorzaakt een afname in de oppervlakte rietland en hebben een duidelijke

Purperreiger

invloed op de vogelstand. Typische soorten als Waterral, Roerdomp, Baardmannetje en Bruine kiekendief zijn zo goed als verdwenen of broeden nog sporadisch in de Overwaard.

Maar hoe gaat het dan met de aangewezen doelsoorten? De Purperreiger heeft al tientallen jaren een kolonie in de Overwaard en presteert al jaren achtereen uitstekend. Door zijn vermogen om in struweel te broeden, heeft de Purperreiger zich in het laatste decennium noodgedwongen ontwikkeld van een rietbroeder tot een struweelbroeder. Een groot deel van de kolonie broedt in het aanwezige braamstruweel. Het jaar 2016 was een topjaar voor deze soort met 216 nesten, in 2021 broedden 180 Purperreigers in de kolonie. De doelstelling van 75 exemplaren wordt dus ruimschoots behaald (zie grafiek purperreiger).

De Zwarte stern is een broedvogel van verlandende moerassen, waarbij planten vanaf de oever drijvende vegetatiematten vormen. Denk hierbij aan Krabbenscheer of Veenwortel. Door de afnemende waterkwaliteit in de Alblasserwaard (door toename meststoffen) zijn deze plekken zo goed als verdwenen en zo ook in de Boezems Kinderdijk. Daarbij zorgen bodemwoelende vissen zoals Brasem voor vertroebeling van het water en krijgen nieuwe onderwaterplanten vanaf de bodem geen licht en kunnen niet groeien. De Zwarte stern wordt door de vogelwerkgroep geholpen met nestvlotjes, waarmee

hun broedplaats wordt nagebootst. In de strijd om deze vlotjes, moeten ze vaak het onderspit delven tegen de Kokmeeuwen, die eveneens graag gebruik maken van de nestvlotjes. Zodoende werd 2021 één van de slechtste jaren ooit met 13 broedpaartjes Zwarte stern. Ook de afname van helder en voedselrijk water in de omgeving, waar hij zijn eten kan zoeken speelt hier mogelijk een rol. De doelstelling van 40 broedpaartjes is alleen in 2014, 2016 en 2017 behaald.

Het Porseleinhoen is altijd een schaarse broedvogel geweest in de Boezems Kinderdijk. De soort voelt zich thuis in waterrijke, lage vegetaties die ontstaan na het maaien van riet. Naast dat het een hele schaarse broedvogel is in

Nederland, zijn de Boezems Kinderdijk geen optimale broedhabitat. In de laatste tien jaar is alleen in 2016 en 2019 een roepend exemplaar waargenomen. De doelstelling van minimaal 1 broedpaar per jaar wordt meestal niet behaald.

De Snor is aangewezen met 9 broedpaartjes in de Boezems Kinderdijk. De afname van deze soort is duidelijk zichtbaar in de Overwaard. Hier nam de Snor in tien jaar tijd af van 12 broedpaar in 2011 naar 2 broedpaar in 2021. De aanleg van het nieuwe rietmoeras in de Overwaard wierp na drie jaar wel zijn vruchten af en compenseerde het afgenomen aantal Snorren met 3 broedpaar in 2020 en 1 broedpaar in 2021. De Nederwaard is al jaren de beste locatie voor Snor en dat neemt alleen maar toe. In 2011 broedden in de Nederwaard 7 paar, dat aantal was in 2020 opgeklommen tot wel 18 broedparen. Hiermee zorgde de Nederwaard alleen al voor het behalen van de Natura 2000-doelstelling van 9 broedpaar. De doelstelling voor deze soort is in de afgelopen jaren altijd behaald.

Om de doelstellingen van de aangewezen soorten te (blijven) behalen is een verandering van beheer nodig. De vogelwerkgroep zet zich zoveel mogelijk in om de ondergang van dit gebied te redden door in gesprek te gaan en blijven met het Waterschap Rivierenland. Op naar een gezond en natuurlijk moeras in ons Werelderfgoed Kinderdijk!

Verslag 2021

Ringgroep Alblasserwaard

tekst en foto's Ad Kooij

2021 was weer een bijzonder jaar door het nog steeds rondwarende virus.

Jan werd eind van het jaar hierdoor zo erg aangetast dat hij meerdere weken op de IC lag en nu langdurig moet revalideren.

Het zal duidelijk zijn dat het totaal aantal gevangen vogels sterk bepaald wordt door het aantal vangdagen. Omdat dit van jaar op jaar erg verschilt is een goede vergelijking met voorgaande jaren niet echt mogelijk. Het vangen gebeurt ook op verschillende manieren en met wisselende lengtes van de netten. Bij het SNC staat, met volledige opstelling, 110 meter net, op mijn moestuin meestal maar 9 meter en op Landhoeve wisselt het tussen 18 en 45 meter. Daarnaast gebruik ik soms ook enkele klappkooitjes die door de vogels zelf 'bedient' worden. Moeilijk te vergelijken dus.

	Alblasserwaard		SNC + Stambos	
	2020	2021	2020	2021
Pullen	553	542	112	102
Volgroeid	608	585	360	252
Nieuw geringd	1161	1127	472	355
Terug gevangen	98	144	60	37
Totaal	1259	1271	532	392
Aantal soorten	42	47	26	27

In het Stambos zijn alleen nestjongen geringd.

Het totaal verschil tussen 2020 en 2021 is gering maar bij het SNC is dit duidelijk wel het geval. Daar is door omstandigheden veel minder geringd in 2021.

Enkele opvallende soorten in 2021 waren: Barmsijs; moestuin, Buizerd; asielvogels, Houtduif; pul, Oeverzwaluw; kolonie Heiweg Oud Alblas, Ransuil; pullen, Waterhoen; klappkooi moestuin en Witte kwikstaart; pullen Nieuw Lekkerland.

Allen die hun medewerking hebben verleend worden weer hartelijk dank gezegd.

Purperreigersringen,
nog een piepklein
jong in het midden

29 oktober 2020

Herfst: bessentijd

Nieuw geringde vogels, meer dan 10 exemplaren in 2020 of 2021

	2020	2021		2020	2021
Boerenzwaluw	184	200	Merel	19	24
Koolmees	184	159	Goudhaan	19	3
Zwartkop	108	61	Heggenmus	17	14
Tijftjaf	85	57	Winterkoning	13	24
Pimpelmees	80	97	Cetti's zanger	10	5
kerkuil	65	66	Staartmees	26	5
Spreeuw	48	63	Torenavalk	21	18
Roodborst	46	44	Wilde eend	11	3
Purperreiger	36	61	Zanglijster	9	15
Kleine karekiet	35	35	Vuurgoudhaan	9	11
Ringmus	31	12	Huismus	9	11
Steenuil	29	32	Oeverzwaluw	0	15

Jonge Kool en Pimpelmees
in 1 legsel / nestkast

Grote bonte specht.

Jonge Torenvalk,
Nieuw Lekkerland

Jonge Witte Kwikstaarten

Jonge Holenduif, nestkast moestuin

Jonge Bosuilen in het Stambos.

Twee Kauwen in 1 keer.

Jonge Ringmus

In gesprek met Ferry van Jaarsveld

Door de redactie

Eigenlijk had dit een interview moeten worden. Dus de redactie, bij monde van Tom, stelt de vragen en de ondervraagde formuleert daarop een passend antwoord. Maar al na twee minuten was al niet meer duidelijk wie de meeste vragen aan wie stelde. Vandaar de titel 'Gesprek'.

Het is niet toevallig dat het zo liep, want Ferry is er op gebrand om alles van de vereniging zo snel mogelijk te weten te komen en dus zoveel mogelijk vragen te stellen. Hij zegt dat ook in zijn introductie.

Maar al pratend kwam het al snel bij de uitstraling van de vereniging. Ook de sfeer in het SNC was Ferry opgevallen. "dat is geen ruimte waar jongeren zich snel thuis zullen voelen en zich actief bezig zullen houden met de bar en de organisatie."

Maar dat geldt ook, zoals in zoveel verenigingen, voor de actieve (bestuurs) functies. De kar wordt door de ouderen getrokken en opvolging door jongeren is er niet of nauwelijks. Eigenlijk zou elke werkgroep zichzelf moeten presenteren in de zaal. "Een presentatie van hun werk in de vorm van een video of foto's met de bereikte resultaten. En bijvoorbeeld een echt Grut-tonest of een overgebleven vlotje voor de Zwarte stern die de vogelgroep in de Boezems Kinderdijk uitzet.

Of een (digitale) fotopresentatie van de Big Day van de vogelgroep. Ook de knotploeg zou zich

prima kunnen presenteren.

Dan komt er meer "leven in de tent" en wordt de vereniging zichtbaar.

Die zichtbaarheid ontbreekt volgens Ferry teveel in de sociale media. Wil je jeugd, maar ook de dertigers en veertigers bereiken, kun je niet om FaceBook, Instagram en Twitter heen. De nieuwe website is natuurlijk een mooie aanvulling, maar als de informatie op de website gedeeld zou kunnen worden op de sociale media, komt het nog beter tot zijn recht. Ferry merkt dat heel sterk bij zijn werk in de egelopvang. Als er een berichtje op twitter staat, staat het meteen ook bol van de reacties en krijgt de opvang meer en meer volgers. Daarmee zet je

jezelf ook bij jongeren op de kaart. En jongeren nemen de milieu- en natuurproblemen wel degelijk zeer serieus.

Daar lift ook de kans van de vereniging: "laten zien dat je met de natuur actief bezig kunt zijn, vlak in de buurt".

Ook de educatieve taak van de vereniging moet heel snel weer op de rails gezet worden.

Maar voorlopig wil Ferry eerst en vooral kennis maken met de leden van de werkgroepen en kijken wat hun drijfveren zijn en wat ze met hun activiteiten willen bereiken.

Door Tom Kalkman

De vogelwerkgroep is altijd actief

tekst Bastiaan van de Wetering

Jaarlijks voorziet de vogelwerkgroep verschillende soorten vogels in de Alblasserwaard van nestgelegenheid. Denk hierbij aan nestkasten voor Uilen en zangvogels, maar ook voor minder bekende soorten zoals Visdief en Zwarte stern. Hierbij hoort ook onderhoud. Zo staan de leden van de vogelwerkgroep jaarlijks klaar om in de eerste helft van april in de Slingelandse Plassen het Visdiefeiland te ontdoen van onkruid.

Op 16 april 2022 is het visdiefeiland opgeknapt; zodra de vogelaars weer terug op de oever waren, zaten de eerste Visdieven al op het eiland. Daarnaast voorziet de vogelwerkgroep de Zwarte sterns jaarlijks van nestgelegenheid in de Boezems Kinderdijk. Hierbij wordt een drijvend plaatje aangebracht in het water, geankerd met een steen op de bodem.

*Vlotjes voor de Zwarte stern
foto's Bastiaan van de Wetering*

Visdiefeiland foto Bram Roobol

Daarna wordt ieder eilandje voorzien van modder en plantenresten. Ook hier zaten binnen 5 minuten na het aanbrengen enkele Zwarte sterns op de vlotjes. Op het moment van schrijven (21 mei), zijn al minimaal 15 paartjes Zwarte stern op de vlotjes en ca. 20 paar Visdief op het Visdiefeiland waargenomen.

Visdiefeiland foto Joran Boer

foto Bastiaan van de Wetering

Dit artikel staat op de website van het waterschap Rivierenland
<https://www.waterschaprivierenland.nl/alblasserwaard-en-vijfheerenlanden-bermen-maaien-in-fases/>
 We publiceren het met hun toestemming voor het geval u het hebt gemist (met dank aan Bram van Vliet).

Bermen maaien in fases

za 30 apr 2022, 15:02 **Natuur en milieu**

HARDINXVELD-GIESSENDAM In mei en juni maait Waterschap Rivierenland in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden de bermen van wegen buiten de bebouwde kom, voor de verkeersveiligheid. Nieuw is dat we maaien in fases voor de soortenrijkdom. Vegetatie wordt vaker gespaard. Het waterschap roept op om bijzondere soorten te melden en om niet zelf te gaan maaien.

Waterschap Rivierenland

Voorafgaand aan het maaien bekijkt het waterschap welke beschermde soorten bij het maaien moeten worden ontzien. Wie bermen met beschermde of bijzondere flora en fauna kent in de wegbermen in de regio, kan dat doorgeven aan het waterschap.

Eerst maaien ze kruisingen en zichthoeken, aansluitend ook de rest van de wegberm. In september maaien ze opnieuw. Waar de verkeersveiligheid het toestaat, maait het waterschap voortaan anders: in fases, ze laten vaker vegetatie staan en ze ruimen vaker het maaisel op. Bermen die sterk vervuigd zijn, maaien ze intensiever om ruimte te bieden voor meer soorten.

MEER VEGETATIE BLIJFT STAAN Langs polderwegen maait het waterschap voortaan de bermen om beurten: eerste de ene zijde, na enkele weken de andere. Het geeft flora en fauna de kans om een plek te vinden. Het kan even wennen zijn. Het waterschap roept op om de gespaarde vegetatie niet zelf te gaan maaien. Dat is ongewenst voor de natuur en voor de verkeersveiligheid. Waar het niet lukt om beurtelings te maaien, sparen we vegetatie in de berm: bijvoorbeeld rondom bomen, slootkanten, beplanting. Ook hier roept het waterschap op om niet zelf te gaan maaien.

OPRUIMEN MAAISEL Maaisel wordt binnen een week opgeruimd. Waar de ruimte beperkt is, wordt het opgezogen. Opruimen van het maaisel helpt bij een goede ontwikkeling van de vegetatie en verstevigt de grasmat. Blijft maaisel liggen, dan vervuigt de berm met bijvoorbeeld brandnetel of distel.

Het waterschap is mede ondertekenaar van het beheerconvenant van Blauwzaam, gericht op meer biodiversiteit en aantrekkelijkheid van de regio door duurzaam ecologisch groenbeheer van het Prachtlint. Ze beheren in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden buiten de bebouwde kom zo'n 600 kilometer aan wegen, inclusief fietspaden en picknickbanken.

Waar mogen wij u heen brengen?

SNELLEVLIE
TOURINGCARS

Travel. Meet. Enjoy.

T (078) 69 20 120
info@snellevliet.nl

www.snellevliet.nl

landwinkel
De Fruitheerlijkheid

Proef het landleven!

Kerkbuurt 56
Papendrecht
tel. 078-6440599
openingstijden
ma. t/m do.
13.30 uur-17.30 uur
vrijdag
8.30 uur-20.00 uur
zaterdag
8.00 uur-17.00 uur

FRUIT
veel fruit uit eigen boomgaard
AARDAPPELEN EN GROENTEN
ook biologische groenten
GESCHENKPAKKETTEN
STREEKPRODUCTEN
'Heerlijkheid van Papendrecht'
Jam, sap, saus
van fruit uit eigen boomgaard

www.fruitheerlijkheid.nl

De Knotploeg was weer super actief

tekst en foto's Nik Blom

De Knotploeg de Kievit heeft met succes de winterknot 2021-2022 afgerond, ondanks alle Corona toestanden. Circa 1000 knotwilgen in de Alblasserwaard zijn onderhanden genomen en van hun pruiken ontdaan. Na dit werk werd moeiteloos overgeschakeld naar het ruimen van omgevallen bomen nabij het Alblasserbos. Het vrijkomend hout werd op ons terrein verwerkt tot openhaardhout. Vaste klanten kregen gedroogd openhaardhout. Wij moesten echter met deze werkzaamheden stoppen in verband met de aanvang van het broedseizoen. Rondom ons Centrum was nog wel het een en ander te doen. Er werd besloten dit met een klein koppel knotters te doen. De rest van onze vrijwilligers ging met vakantie tot de zomersnoei. Op ons terrein werd de inrit naar de overkapping verbreed en onder de overkapping werd elektra aangelegd, zodat aldaar met ons elektrisch gereedschap gezaagd en gekloofd kan worden.

De trap van de nooduitgang van de bovenste etage is door ons voorzien van een nieuwe verflaag. Onze technische man Wim Hoogkamer heeft alle kettingzagen en ander gereedschap onderhanden genomen en schoongemaakt. Het toegangshek naar ons Centrum was ernstig beschadigd, omdat diverse vrachtwagens onze inrit gebruikten om te keren. Hierbij is diverse malen het hek geraakt en was het hek ontzet. Met veel moeite is dat hersteld. Om schade in de toekomst te voorkomen werd de toegang veranderd. (zie foto).

Wij hopen hiermee in de toekomst gevrijwaard te blijven van schade aan het toegangshek, want de daders hebben zich natuurlijk niet gemeld. Verder hebben we op het terrein van ons Centrum de heggen gesnoeid.

Al met al hebben de leden van de knotploeg zich zeer verdienstelijk gemaakt. Ik ben zeer tevreden met de enorme inzet van onze knotters en hoop dat begin juli, bij aanvang van de zomersnoei, al onze vrijwilligers weer present zijn om de knotwilgen te snoeien. Ik wens allen een prettige vakantie toe.

BRUILOFTEN VERGADERINGEN EVENEMENTEN

Goed geregeld!

WWW.TILGROEP.NL

VERZEKERD VAN DYNAMIEK

Iedere dag staat in het teken van waardevolle dingen
doen voor onze klanten. Simpelweg echt relevant willen zijn,
vanuit passie en talent voor ons vak, dat is L&B.

www.lb.nl

Solide en gedegen

Aannemen en uitvoeren van:

- het bouw- en woonrijp maken van (bedrijfs)terreinen
- grond-, straat- en rioleringswerken
- groen- en bodemsaneringswerken
- alle voorkomende sloopwerken

**GS DE GROOT & SCHAGEN
AANNEMINGSBEDRIJF B.V.**

Lelystraat 101 3364 AH Sliedrecht
 ☎ (0184) 41 62 33 ☎ (0184) 41 88 79 🌐 www.degrootschagen.nl

Zand, grind of grond nodig?

Directe levering los gestort of in Big-Bag.

Openingstijden:
 maandag t/m vrijdag
 7.00 uur tot 17.00 uur
 zaterdag
 8.00 uur tot 12.00 uur.

Bij Van Vliet Sliedrecht bent u
aan het juiste adres voor levering
van zand, grind, mijnsteen en
tuingrond. Voor verhardingen
leveren wij diverse soorten
granulaat. Ook kunt u bij ons
uw grond, puin- en tuinafval
inleveren. Bestellen via de website
en telefonisch.

www.vanvliet-sliedrecht.nl

Industrieweg 27
 3361 HJ Sliedrecht
 T 0184 415 501
 E info@vanvliet-sliedrecht.nl

VAN VLIET
SLIEDRECHT

Activiteiten & werkgroepen

Activiteiten en werkgroepen	contactpersoon	telefoon /e-mail
Advertenties 'Onze Waard'	Door Verhagen	0184-682235
Amfibieën- en Vissenwerkgroep	Bastiaan van de Wetering	06-17530641
Bibliotheek	Leen den Ouden	078-6153280
Educatie en IVN-werkgroep	Nel Welschen Miriam Vermeij	078-6172348 scholen@nvwa.eu
Exposities Kunst	Ellie Snoeren	078-6151269
Gebouw (SNC)	Wim Hoogkamer	078-6154464
Illustraties	Piet van Meerkerk	0184-683301
Kinder-doe-hoek	Nel Welschen	078-6172348
Knotploeg "De Kievit"	Nik Blom	0184-652249
Ledenadministratie	Elly Hoogkamer	ledenadministratie@nvwa.eu
'Onze Waard' kopij	Tom Kalkman	redactieonzewaard@nvwa.eu
Lezingen	Jopie Zwartbol	zwartbol857@gmail.com
		06-40474552
Planologie	Jacques Verhagen	0184-682235
Planten- en Insectenwerkgroep	Bram van Vliet	0184-617245
Public Relations (PR)	vacature	pr@nvwa.eu
Themagroep	Heleen Roest	0184-681725
Vogelwerkgroep	Pieter Bieren Richard Slagboom Info Kerkuil kasten Vogel(s)ringen	06-30344431 06-49201029 aj.brokking@hetnet.nl adkooij@kliksafe.nl
Tuinwerkgroep	Leen den Ouden	078-6153280
Weidevogelwerkgroep	Theo Bakker André Hornstra	06-24975448 06-46832779
Zoogdierenwerkgroep	Nel Welschen	078-6172348

*Ransuil tijdens broedvogeltelling
(foto: Bastiaan van de Wetering)*

Streeknatuurcentrum Alblasserwaard

***‘Onze Waard’ is het vier keer per jaar verschijnende mededelingenblad van de Natuur- en Vogelwacht “De Alblasserwaard”
... al 52 jaar uw eigen natuurvereniging***

De vereniging heeft ten doel:

- Het in stand houden en verbeteren van de kwaliteit van het landschap, de natuur en het milieu in de Alblasserwaard en het gezamenlijk beleven daarvan.

De vereniging tracht dit doel te bereiken door:

1. Het bevorderen van het natuur- en milieubesef door middel van educatieve activiteiten.
2. Het beschermen van flora, fauna en landschap.
3. De studie over de flora, fauna en landschap.
4. Het meewerken aan het in stand houden van door particulieren of organisaties, in de Alblasserwaard, verworven natuurgebieden.
5. Het waken tegen water-, bodem- en luchtverontreiniging.
6. Het toetsen van planologische voornemens en het eventueel hierop reageren door middel van gefundeerde bezwaarschriften.

Matenaweg 1

3356 LS Papendrecht

Tel. 0184-412618

www.nvwa.eu

Openingstijden:

Tot nader order: zaterdagmiddag 13:00 tot 17:00 uur.

Kijk op www.nvwa.eu voor wijzigingen

1969

2022

53 jaar NVWA